

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.160/2017/3.szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a Papp és Tóth Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Papp Kornél) által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 1.P.21.765/2015/29. számú, 2016. november 17. napján kelt ítélete ellen az alperes által 31. sorszám alatt benyújtott fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit **helybenhagyja** azzal a pontosítással, hogy az elsőfokú ítélet szerinti kölcsönszerződés száma helyesen: **(kölcsönszerződés száma)**.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12 700 (tizenkettőezer-hétszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az adóhatóság felhívására a Magyar Államnak fizessen meg 15 023 (tizenötezer-huszonhárom) Ft mérsékelt összegű fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes magáncélú használatra megvásárolta a **(gpjmű frg.rszm.-a)** forgalmi rendszámú Peugeot (F) 307 Kat. típusú gépjárművet bruttó 2 000 000 Ft vételárért. A vételárból 1 800 000 Ft finanszírozására az alperes jogelődjével, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt-vel (a továbbiakban: alperes) 2008. augusztus 28. napján megkötötte a **(kölcsönszerződés száma)** számú, svájci frank alapú kölcsönszerződést. A felek az egyedi szerződésben rögzítették a havi törlesztő részletek összegét és esedékességét, az összes törlesztő részlet összegét (2 913 372 Ft), a törlesztő részletek számát (84 alkalom), azaz a futamidőt, és a teljes hiteldíjmutató mértékét (17,28 %). A kamat- és az árfolyamváltozás (kamatváltozás I. és a kamatváltozás II.) elszámolásának módjaként az ún. fix devizakonstrukcióban állapodtak meg.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes gépjármű hitelezési tevékenységére vonatkozó **(üzletszabályzat jelölése)**. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely többek között az alábbi - a jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza:

- IV.7.: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy Kölcsönbevevő köteles a Hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel

egyező tartalommal - ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap."

- IV.9.: „Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni."

- V.6.: „Amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem" nem magyar forint (HUF) a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, amely esetben a Kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke Euró esetében a mindenkori intervenciós sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az Euró keresztárfolyamának változása."

- VI.1.: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - a Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a Hitelező, mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg".

- VI.3. pont: „Amennyiben a törzskönyv bármely oknál fogva a Kölcsönbevevő birtokába kerül, köteles azt haladéktalanul a Hitelező részére értékküldeményként továbbítani."

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg a kölcsön visszafizetésének biztosítására - felfüggesztő feltétellel - adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 5. pontja szerint az alperes a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig a felperes a kölcsönszerződésből eredő tartozását maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 7. pont).

Az alperes a 2014. évi XL. tv. (a továbbiakban: DH2 tv.) szerinti, a kölcsönszerződéssel összefüggő elszámolást elkészítette, az felülvizsgálnak minősül.

A perbeli szerződés az alperes felmondásával - anélkül, hogy az opciós jogát gyakorolta volna - 2015. szeptember 23. napján megszűnt, ekkor a felperesnek az alperes által nyilvántartott tartozása 1 125 715 Ft volt.

A felperes módosított keresetében a szerződés érvénytelenségére alapítottan 1 388 558 Ft visszafizetésére és a **(gpjmű frg.rszm.-a)** forgalmi rendszámú Peugeot típusú gépjármű törzskönyvének kiadására kérte kötelezni az alperest. A szerződés érvénytelenségét a szerződéskötéskor hatályos 1996. évi XCIII. tv. (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés b), c) pontjaiban foglaltakra, valamint az árfolyam-különbözet viselésére vonatkozó általános szerződési feltételek érvénytelenségére (tisztességtelenségére) alapította. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés hatályossá nyilvánítását kérte azzal, hogy az elszámolás során a tőke és annak a LIBOR kamattal megegyező mértékű kamata megfizetésére köteles, árfolyam-különbözetet nem kell fizetnie.

A törzskönyv kiadására vonatkozó keresete indokaként előadta, az alperes opciós joga megszűnt, mert érvénytelen az üzletszabályzatnak az e jog meghosszabbítását engedő IV.7. pontja, valamint az opciós szerződés 5. pontja. Emellett hivatkozott arra is, hogy a tartozását maradéktalanul teljesítette.

Az alperes az érdemi ellenkérelmében elismerte, hogy nem került meghatározásra a szerződésben az ügyleti kamat induló éves százalékos értéke, ezért a szerződés 15,45 %-os mértékű ügyleti kamattal

történő érvényessé nyilvánítását kérte. Ezt meghaladóan védekezése a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, a törzskönyv a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka, amit az Üsz. IV/9. pontja szerint csak akkor köteles kiadni, ha a felperes maradéktalanul teljesítette a szerződésből fakadó fizetési kötelezettségét, ez pedig nem történt meg. Utalt e körben az álláspontját alátámasztó bírói gyakorlatra.

Az elsőfokú bíróság ítéletében érvényessé nyilvánította a per tárgyát képező kölcsönszerződést az induló ügyleti kamat mértékének 15,45 %-ban történő meghatározásával, továbbá kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt adja ki a felperesnek a gépjármű törzskönyvét. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 15 nap alatt 60 000 Ft perköltséget, míg az államnak 47 300 Ft illetéket. Kötelezte az alperest, hogy az államnak fizessen meg 36 000 Ft eljárási illetéket.

Az opciós szerződés vonatkozó rendelkezéseit, valamint az Üsz. IV.9. és VI.1. pontjait értelmezve arra a következtetésre jutott, hogy az alperes az opciós joga biztosítékaként tarthatta magánál a perbeli gépjármű törzskönyvét. Ez a joga azonban az ügyletkötést követő 5 év elteltével megszűnt, mert az annak meghosszabbítását célzó rendelkezések semmisek. Utalt e körben a Kúria Pfv.V.201.971/2015/6. számú ítéletében foglaltakra, hangsúlyozva, hogy miután megszűnt az alperes opciós joga, alaptalanul tartja birtokában a perbeli gépjármű törzskönyvét, ezért azt kiadni köteles a felperes részére.

Az ítélet ellen a felperes és az alperes is fellebbezést nyújtott be.

A felperes a fellebbezési eljárás során visszavonta a fellebbezését.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a törzskönyv kiadására vonatkozó rendelkezés mellőzését, e körben a kereset elutasítását kérte. Továbbra is hangsúlyozta azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtoklásának joga a kölcsönszerződés opciós jogtól független, önálló biztosítéka. Hivatkozott e körben az Üsz. IV.9. pontjára, miszerint a hitelező csak akkor köteles kiadni a törzskönyvet, ha a kölcsönbevevő valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette. Kiemelte, éppen azért volt szükség erre a megállapodásra, mert ennek hiányában a vonatkozó jogszabályi előírások alapján köteles lenne kiadni a törzskönyvet. A fenti rendelkezésből érvelése szerint az a következtetés vonható le, hogy a felek megállapodása szerint az opciós jog megszűnte után is ő tarthatja birtokában a törzskönyvet a tartozás teljes kiegyenlítéséig. Hangsúlyozta, a Kúria döntése a jelen ügyben nem köti a bíróságot.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet alperesi fellebbezéssel támadott rendelkezésének a helybenhagyására irányult, fenntartva az elsőfokú eljárás során e keresete körében kifejtetteket.

Az alperes fellebbezése **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperest az opciós joga biztosítékaként illette meg az opciós jog tárgyát képező gépjármű törzskönyve birtokban tartásának joga, s miután az opciós jog - annak gyakorlása nélkül - megszűnt a szerződéskötéstől számított 5 év elteltével, az alperesnek nincs olyan jogcíme, amely alapján jogszerűen visszatarthatná a törzskönyvet. Az ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletének e körben kifejtett indokaival maradéktalanul egyetért, azt megismételni nem kívánja, kiegészíti azonban a következőkkel.

Nem ért egyet a felperes álláspontjával abban, hogy az opciós szerződés 5. pontja érvénytelen. Eszerint ugyanis az alperes a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt gyakorolhatja az opciós jogát, amely rendelkezés összhangban áll az 1959-es Ptk. 347.§ (2) bekezdésében foglaltakkal.

Kétségtelen tény, hogy a Kúria - elsőfokú bíróság által az ítélete indokolásában hivatkozott - Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítéletében foglalt döntés a jelen ügyben eljáró bíróságot nem köti, az ítéletábra azonban mindenben osztja az ott kifejtetteket, nevezetesen, hogy az Üsz. törzskönyvet érintő kikötése, így a IV.9. és a VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 7. pontja szerkezetéből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszerítése érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

Az alperes által sem vitatottan az opciós joga 2013. augusztus 28. napján megszűnt. A peradatok szerint a szerződés felmondására ezt követően, 2015. szeptember 23-ával került sor, arra pedig nem merült fel adat, és maga az alperes sem állította, hogy az opciós joga megszűnését megelőzően az annak gyakorlását megalapozó feltétel bekövetkezett, ezért gyakorolta az opciós jogát, ebből következően - a fentiekre figyelemmel - nem tarthat alappal igényt a törzskönyvre, azt köteles kiadni a felperes részére, függetlenül attól, hogy a felperesnek áll-e még fenn vele szemben tartozása.

Különösebb jelentősége nincs annak, hogy a felek az opciós jog gyakorlására nyitva álló 5 éven belüli teljesítés esetére szabályozták a hitelezőnek azt a kötelezettségét - törzskönyv kiadása -, ami ilyen szabályozás hiányában is terhelte volna az alperest. A felek ugyanis az 1959-es Ptk. 200. § (1) bekezdésében megfogalmazott szerződési szabadság elvéből következően - jogszabályi tiltás hiányában - gyakorlatilag bármiben megállapodhatnak, így abban is, hogy külön szabályozzák az említett esetet. Az Üsz. IV.9. pontja ugyanakkor csak azt az esetet rendezi, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. E rendelkezésnek azonban nem tulajdonítható olyan értelmezés, miszerint a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. Ha a felek célja az lett volna, hogy az opciós időszak elteltét követően is joga legyen az alperesnek a törzskönyvet birtokában tartani, ilyen tartalmú megállapodás megkötésére a Ptk. 200. § (1) bekezdése alapján lehetőségük lett volna, azonban annak a kölcsönszerződés egyedi részének megfogalmazásából, vagy a kölcsönszerződés részévé vált általános szerződési feltételekből egyértelműen ki kellett volna tűnnie. Az Üsz. alperes által hivatkozott IV.9. pontjában szereplő kikötésnek azonban annak teljes megszövegezése alapján csak kiterjesztő értelmezéssel tulajdonítható az alperes szerinti tartalom, a kiterjesztő értelmezést viszont az 1959-es Ptk. 207. § (4) bekezdése kifejezetten tiltja.

Az előbbi indokokra tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részének érintetlenül hagyása mellett, a megfellebbezett rendelkezéseket helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján. Az elsőfokú ítélet a per tárgyát képező kölcsönszerződés számát helytelenül tartalmazza, ezt helyesbítette az ítéletábra a pontosítással.

Az ítéletábra az alaptalanul fellebbező alperest kötelezte a felperes részére fellebbezési eljárási költség megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján. Annak mértékét - négy munkaóra alapul vételével - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a fellebbezésére az illetéket leróta, így erről az ítéletáblának nem kellett rendelkeznie.

A felperes fellebbezését a másodfokú tárgyalás megkezdését megelőzően visszavonta, ezért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 58. § (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a fellebbezése alapján számítandó 1 225 717 Ft fellebbezési perérték (100 000 Ft a fellebbezésben kért marasztalás összege + 1 125 717 alperes által nyilvántartott felperesi tartozás összege) alapulvételével fizetendő illeték 10 %-ának megfizetésére kötelezte az ítéletábla.

S z e g e d , 2017. május 30.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

. Tóth Gabriella sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
áblabíró